

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2228

Vragen van de leden **Hijink, Van Gerven en Marijnissen** (allen SP) aan de Minister voor Medische Zorg over *het opkopen van een Duits bedrijf dat aan een coronavaccin werkt door de Amerikaanse president Trump om een vaccin uitsluitend voor Amerikanen te verwerven* (ingezonden 16 maart 2020).

Antwoord van Minister **Van Rijn** (Medische Zorg) (ontvangen 25 maart 2020).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat de Amerikaanse president Donald Trump een Duits bedrijf dat aan een coronavaccin werkt wil opkopen om zo het vaccin voor uitsluitend Amerikanen ter beschikking te stellen?¹

Antwoord 1

In de media geeft het Duitse farmaceutische bedrijf CureVac aan dat het geen aanbod van de Amerikaanse president Donald Trump heeft ontvangen om de exclusieve rechten op een mogelijk coronavaccin veilig te stellen. Dit heeft Franz-Werner Haas, plaatsvervangend CEO van CureVac, aangegeven. Hij heeft op 17 maart volgens Politico gezegd: «er was en is geen aanbod» van Trump «of van overheidsinstanties» om het bedrijf over te nemen of «productieslots te reserveren» voor exclusieve vaccinproductie voor de Amerikaanse markt.²

Ook op de website van CureVac staat aangegeven dat het bedrijf zich richt op de ontwikkeling van een coronavaccin met als doel mensen en patiënten wereldwijd te bereiken, te helpen en te beschermen.³

Vraag 2, 3, 4

Deelt u de mening dat het immoreel is om met geld en overnames een oplossing voor de coronacrisis voor alleen de eigen bevolking proberen veilig te stellen?

Hoe gaat u de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van een effectief middel in de strijd tegen corona voor iedereen garanderen?

Deelt u de mening dat bedrijven en onderzoeksinstituten die zich bezighouden met de ontwikkeling van een vaccin of middel tegen corona, hiermee een

¹ <https://www.theguardian.com/us-news/2020/mar/15/trump-offers-large-sums-for-exclusive-access-to-coronavirus-vaccine>

² <https://www.politico.eu/article/trump-coronavirus-vaccine-germany-curevac/>

³ <https://www.curevac.com/news/curevac-focuses-on-the-development-of-mrna-based-coronavirus-vaccine-to-protect-people-worldwide>

taak van publiek belang uitvoeren en een rol hebben in het garanderen van de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van het te ontwikkelen medicijn?

Antwoord 2, 3, 4

Ik vind het van belang dat therapieën die ontwikkeld zijn, bij die patiënten terecht komen die daar op dat moment het meest baat bij hebben. De medische afweging moet hier leidend in zijn en zou idealiter boven de landsgrenzen moeten uitstijgen. Ik zal dit altijd uitdragen.

Vraag 5, 6

Hoe gaat u garanderen dat de resultaten in de zoektocht naar een dergelijk middel die mede met Nederlands belastinggeld worden ontwikkeld, niet in private handen verdwijnen en dat de Nederlandse bevolking ervan zal profiteren?

Bent u bereid om een private verkoop van een eventueel resultaat om een coronavaccin te maken dat mede met behulp van Nederlands belastinggeld tot stand is gekomen en waaraan nu bijvoorbeeld wordt gewerkt door het Erasmus Medisch Centrum en de Universiteit Utrecht, te verbieden?⁴

Antwoord 5, 6

Het is ook in deze crisis niet mijn voornemen om publiekelijk een vaccin te ontwikkelen en bij een eventueel succes de distributie vanuit een publieke organisatie naar de wereldbevolking te verzorgen. Private partijen zijn hier goed voor ingericht en zoals u al zelf aangeeft in uw eerste vraag, zijn private partijen ook op stoom in hun zoektocht naar een vaccin. Zoals ik ook in mijn brief over maatschappelijk verantwoord licentiëren heb aangegeven vind ik toegang tot het middel wat mede met publiekelijk geld tot stand is gekomen van groot belang. Daar waar dit al passend is, kunnen dit soort voorwaarden opgenomen worden als overheidsfinanciering bij de ontwikkeling een rol speelt.

Ik begrijp de vragen die u stelt en ben het met u eens dat toegang tot een vaccin voor de wereldbevolking belangrijk is. En dat geldt ook voor een therapie voor de behandeling van Covid-19. En dat zal iedereen ook met u eens zijn. Maar ik wil nu eerst wel de focus leggen dat het vaccin ontwikkeld wordt, waar ook ter wereld. En dat onderzoekers, privaat of publiek, hier goede omstandigheden voor hebben. Vanuit onder meer fondsen vanuit de EU en ook met coördinatie vanuit de WHO wordt hier hard aan gewerkt.

Vraag 7

Bent u bereid een noodmaatregel in te stellen waarmee het patentrecht tijdelijk opzij geschoven wordt en het dus verboden wordt een eventueel middel of vaccin te monopoliseren? Wilt u dit op zowel nationaal als Europees niveau doen?

Antwoord 7

Het bestaande instrumentarium van de Rijksoctrooiwet biedt voldoende mogelijkheden en is noodzakelijk om de kennis omtrent te ontwikkelen medicijnen of vaccins tegen Covid-19 te delen. De Rijksoctrooiwet kent daarnaast de mogelijkheid van een dwanglicentie, dit is een nationale bevoegdheid. Op dit moment is er nog geen aanleiding om naar dit instrument te grijpen. Maar (ook) in tijden van een pandemie is het een optie, waarbij wel zorgvuldigheid en terughoudendheid voorop staat. Ik hoop dat de maatschappelijke betrokkenheid, bij zowel bedrijven als bij landen, ervoor zorgt dat nieuwe therapieën terecht komen bij die patiënten of bevolkingsgroepen die er baat bij hebben.

Vraag 8

Bent u bereid om op nationaal, Europees en zo nodig mondiaal niveau afspraken te maken over woekerprijzen, zodat het onmogelijk wordt voor fabrikanten om van de coronacrisis een verdienmodel te maken?

⁴ <https://www.ad.nl/binnenland/wetenschappers-erasmus-mc-en-uu-claimen-vondst-antilichaam-tegen-covid-19--ae6b1a87/>

Antwoord 8

Ik ben er voorstander van om samen met andere landen te onderhandelen over geneesmiddelenprijzen. Dit zal ook hier mijn inzet zijn. Ik zal het altijd afkeuren als er excessieve prijzen voor geneesmiddelen worden gerekend.